

Chambre des Représentants

17 JUIN 1952.

PROJET DE LOI

portant rattachement du hameau de Neuville,
commune de La Gleize,
à la commune de Francorchamps.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR (1)
PAR M. JUNION.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le hameau de Neuville commune de la La Gleize, compte 15 ménages et 49 habitants. Il s'étend sur un territoire de 252 hectares comprenant principalement des terrains de culture et des bois.

L'agglomération de ce hameau est distante d'environ 10 kilomètres de la maison communale de La Gleize et de plus de 4 kilomètres de l'agglomération la plus rapprochée sur le territoire de La Gleize.

Par contre la distance qui la sépare de la maison communale de Francorchamps n'est que de 3 kilomètres.

C'est en se basant en ordre principal sur ces considérations que le 5 mars 1948 les habitants du hameau de Neuville adressaient à M. le Gouverneur de la Province de Liège une pétition demandant le rattachement de leur hameau à la commune de Francorchamps.

En séance du 14 mai 1948, le conseil communal de La Gleize par 5 voix contre 4, vota le principe du rattachement de ce hameau à Francorchamps.

De son côté, le conseil communal de Francorchamps par sa délibération du 23 avril 1948 se déclara favorable au rattachement du hameau de Neuville à son territoire. Ultérieurement, par de nouvelles délibérations les deux conseils

(1) Composition de la Commission : MM. Philippart, président; Bijnens, Develder, Hermans (Fernand), Junion, Kiebooms, Lefèvre, Mellaerts, Saint-Remy, Strel, Vandenberghe (Omer), Van den Eynde, Van Elslande. — Bonjean, Bracops, De Cooman, Demets, Demoitelle, Deruelles, Duret, Eekelers, Merlot. — Blum, Cooremans.

Voir :

346 : Projet de loi.
388 : Amendement.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

17 JUNI 1952.

WETSONTWERP

tot toevoeging van het gehucht Neuville,
gemeente La Gleize,
aan de gemeente Francorchamps.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BINNENLANDSE ZAKEN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER JUNION.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het gehucht Neuville, gemeente La Gleize, telt 15 gezinnen en 49 inwoners. Het strekt zich uit over een oppervlakte van 252 ha., hoofdzakelijk bestaande uit landbouwgronden en bossen.

De kom van dit gehucht ligt op ongeveer 10 Km. afstand van het gemeentehuis van La Gleize, en op meer dan 4 Km. van de naastbijgelegen bebouwde kom op het grondgebied van deze gemeente.

Daarentegen bedraagt de afstand tot het gemeentehuis van Francorchamps slechts 3 Km.

Vooral op grond van deze overwegingen, hebben de inwoners van het gehucht Neuville op 5 Maart 1948 aan de heer Gouverneur der Provincie Luik een verzoekschrift gericht, waarin zij vragen dat hun gehucht aan de gemeente Francorchamps zou gehecht worden.

In zijn vergadering van 14 Mei 1948 heeft de gemeenteraad van La Gleize, met vijf tegen vier stemmen, de toevoeging van het gehucht Neuville aan Francorchamps in beginsel goedgekeurd.

Van zijn kant heeft de gemeenteraad van Francorchamps zich, bij beslissing van 23 April 1948, uitgesproken voor de toevoeging van het gehucht Neuville aan zijn grondgebied. Later hebben beide gemeenteraden, door nieuwe beslis-

(1) Samenstelling van de Commissie : de heren Philippart, voorzitter; Bijnens, Develder, Hermans (Fernand), Junion, Kiebooms, Lefèvre, Mellaerts, Saint-Remy, Strel, Vandenberghe (Omer), Van den Eynde, Van Elslande. — Bonjean, Bracops, De Cooman, Demets, Demoitelle, Deruelles, Duret, Eekelers, Merlot. — Blum, Cooremans.

Zie :

346 : Wetsontwerp.
388 : Amendement.

G.

communaux donnèrent leur adhésion au projet de limites à établir en conséquence de la cession du hameau de Neuville.

Ces limites sont légalisées par l'article premier du projet de loi. Cette cession ne soulève aucune objection de la part des autorités consultées en ce qui concerne : le service du culte, l'organisation administrative et judiciaire, le ressort de la brigade de gendarmerie, la perception des contributions, la distribution postale, la fréquentation scolaire, l'administration des services des Eaux et Forêts.

D'autre part, en donnant son adhésion de principe, le Conseil communal de La Gleize a toutefois estimé devoir demander une indemnisation à la commune de Francorchamps.

La quasi-totalité des campagnes de Neuville donnent d'importantes ressources financières communales qui seront enlevées et transportées à la commune de Francorchamps.

Les budgets de 1950 font apparaître que les additionnels à la contribution foncière sont portés à 350 centimes pour la commune de La Gleize et à 100 centimes pour la commune de Francorchamps. Cette dernière commune par contre devra entretenir dans les 252 hectares annexés une voirie communale de 2.240 mètres de chemins de grande communication et également des chemins de petite vicinalité lesquels comportent environ 1 kilomètre d'empierrement.

C'est en vue de régler ces questions de financement que les conseils communaux intéressés prendront des décisions de commun accord selon les dispositions prescrites par la loi communale.

Comme dernier point à examiner, l'attention de la Commission fut attirée sur le fait que le texte ne prévoit aucune disposition réglant la situation des habitants de la partie du territoire cédé du point de vue de l'électorat. Le Conseil d'Etat a exprimé l'opinion que cette question serait utilement réglée par la loi.

M. le Ministre de l'Intérieur a fait remarquer que, dans le passé, cette question fut soulevée à plusieurs reprises. Un amendement tendant à régler ce point fut déposé en 1897 au cours de la discussion d'un projet de loi, amendement qui fut écarté après que M. Schollaert eut déclaré que cette question était réglée par les traditions et instructions administratives.

M. le Ministre de l'Intérieur ajouta que, tout en restant d'avis qu'un texte légal n'est pas indispensable, il était disposé à déposer un amendement si la Commission le jugeait utile.

Sur avis conforme de la Commission, un amendement tendant à compléter la loi par un article 4 fut déposé et, après examen, il fut adopté à l'unanimité des membres présents.

Cet article 4 règle la situation des habitants du hameau de Neuville du point de vue de l'électorat. Il détermine comment « ceux qui possèdent le droit de vote l'exerceront » et comment « ceux qui possèdent des titres à l'électoral feront valoir ceux-ci ».

La première expression s'applique à ceux qui se trouvent déjà inscrits sur les listes électorales de la commune de La Gleize. La seconde à ceux qui à l'époque d'une révision des listes électorales seraient amenés à devoir justifier de la condition de domicile en vue de leur inscription ou de leur maintien sur les listes électorales soit à Francorchamps, soit à La Gleize.

L'alinéa premier de l'amendement établit le principe général, rigoureusement conforme aux règles organiques qui déterminent la condition du domicile à l'électoral. Tous ceux qui pendant la période où la possession interrompue du domicile électoral était requise, habitaient le hameau de Neuville exercent leurs droits et titres dans la commune

singén, hun goedkeuring gehecht aan het ontwerp tot vaststelling der grenzen ingevolge de overdracht van het gehucht Neuville.

Die grenzen worden wettelijk bekraftigd door het eerste artikel van het wetsontwerp. De overdracht in kwestie lokt geen tegenwerpingen uit vanwege de overheidspersonen om wier advies werd verzocht in verband met : de erediens, de administratieve en rechterlijke inrichting, het ambtsgebied van de Rijkswachtbrigade, de belastingheffing, de postbestelling, het schoolbezoek, het beheer der Diensten van Waters en Bossen.

Hoewel hij in beginsel zijn instemming betuigde, was de gemeenteraad van La Gleize, van de andere kant, toch van oordeel dat hij aanspraak mocht maken op een vergoeding vanwege de gemeente Francorchamps.

Bijna al de landerijen van Neuville vormen voor de gemeentelijke financiën een aanzienlijke bron van inkomsten, welke thans wordt weggenomen en overgebracht naar de gemeente Francorchamps.

Uit de begrotingen voor 1950 blijkt, dat de opcentimes op de grondbelasting voor de gemeente La Gleize op 350 centimes werden gebracht, en, voor de gemeente Francorchamps, op 100 centimes. Laatstgenoemde gemeente daarentegen zal, op de 252 aangehechte ha., aan gemeentewegen 2.240 meter grote verkeerswegen en eveneens buurtwegen, die ongeveer 1 kilometer bestrating omvatten, moeten onderhouden.

Ten einde die kwesties van financiering te regelen, zullen de betrokken gemeenteraden in gemeenschappelijk overleg beslissingen nemen overeenkomstig de voorschriften van de Gemeentewet.

Als laatste punt, werd de aandacht van de Commissie gevestigd op het feit dat in de tekst geen enkele bepaling is voorzien tot regeling van de toestand der inwoners van het afgestane gebiedsdeel op kiesgebied. De Raad van State sprak de mening uit, dat die kwestie best zou geregeld worden door de wet.

De heer Minister van Binnenlandse Zaken stipte aan dat die kwestie in het verleden herhaaldelijk werd opgeworpen. Een amendement tot regeling van dat punt werd in 1897 ingediend, tijdens de behandeling van een wetsontwerp. Dat amendement werd afgewezen nadat de heer Schollaert had verklaard dat die kwestie geregeld was door de administratieve tradities en onderrichtingen.

De heer Minister van Binnenlandse Zaken voegde er aan toe dat hij weliswaar nog steeds de mening is toegegaan dat er niet volstrekt een wettekst vereist is, maar dat hij niettemin bereid is een amendement in te dienen indien de Commissie het nuttig acht.

Op eensluidend advies van de Commissie, werd een amendement ingediend tot aanvulling van de wet met een artikel 4, amendement dat, na bespreking, eenparig door de aanwezige leden werd aangenomen.

Door dit artikel wordt de toestand der inwoners van het gehucht Neuville geregeld op het gebied der verkiezingen. Het bepaalt hoe « zij die stemrecht bezitten dit zullen uitoefenen » en hoe « zij die aanspraken op stemrecht bezitten deze zullen kunnen doen gelden ».

De eerste uitdrukking geldt voor diegenen die reeds ingeschreven zijn op de kiezerslijsten van de gemeente La Gleize, de tweede op diegenen die bij een herziening van de kiezerslijsten het bewijs zouden moeten voorleggen van de voorwaarde van woonplaats, met het oog op hun inschrijving of hun handhaving op de kiezerslijsten, hetzij te Francorchamps, hetzij te La Gleize.

In het eerste lid van het amendement wordt het algemeen beginsel vastgesteld, dat volstrekt overeenstemt met de organische regelen die de voorwaarde van woonplaats in zake het stemrecht bepalen. Al diegenen die, tijdens de periode toen het ononderbroken bezit van de kieswoonplaats vereist was, in het gehucht Neuville woonden, zullen

de Francorchamps à laquelle le hameau de Neuville est rattaché, mais cette règle si générale qu'elle paraisse est insuffisante à elle seule et par trop rigide.

Elle s'applique aisément à ceux qui, après la période susvisée, ont continué d'habiter le hameau de Neuville ou qui l'ont quitté pour s'installer dans une autre commune.

Mais il y a d'autres cas à envisager : un habitant peut être resté domicilié pendant la période en cause dans la partie non cédée et s'être installé ultérieurement dans le hameau de Neuville; cette situation peut se présenter en sens inverse — ou encore un tel peut pendant une partie de cette même période avoir habité le hameau de Neuville et pendant une autre la partie du territoire non cédé; les uns et les autres peuvent en outre avoir quitté le territoire actuel de La Gleize pour une autre localité.

Pour tous ces cas l'alinéa 2 de l'amendement prévoit une règle forfaitaire et simple : tous ceux qui ont successivement habité les deux parties du territoire de La Gleize exercent leurs droits et feront valoir leurs titres dans celle des deux communes dont dépend le lieu de leur dernière résidence au moment de l'entrée en vigueur de la loi.

De la combinaison des alinéas 1 et 2 il résulte que les électeurs déjà inscrits sur les listes électorales de La Gleize qui au moment de l'entrée en vigueur de la loi habiteront le hameau de Neuville voteront à Francorchamp.

Quant à ceux qui sont inscrits sur les listes de La Gleize mais qui au moment de l'entrée en vigueur de la loi, habiteront une autre commune, ils voteront à Francorchamps si au moment de leur départ, ils habitaient le hameau de Neuville et, à La Gleize, si à ce même moment ils habitaient la partie non cédée de cette commune.

En vertu de l'alinéa 3 le sectionnement des listes électorales de La Gleize est confié au Commissaire d'arrondissement qui agira sur proposition des collèges échevinaux de La Gleize et de Francorchamps.

La question d'éligibilité est réglée entièrement par des dispositions organiques.

L'habitant du hameau de Neuville qui serait conseiller communal à La Gleize cesserait de faire partie du conseil de cette commune dès l'entrée en vigueur de la loi et cela par application de l'article 82 de la loi électorale communale et dès ce même jour il deviendrait éligible à Francorchamp.

L'amendement de M. le Ministre de l'Intérieur et le projet de loi ont été votés à l'unanimité des membres présents.

Le Rapporteur,

J. B. JUNION.

Le Président,

M. PHILIPPART.

hun rechten mogen uitoefenen en hun aanspraken doen gelden in de gemeente Francorchamps, aan welke het gehucht Neuville wordt toegevoegd. Doch, hoe algemeen hij ook moge lijken, is die regel op zichzelf ontoereikend en al te streng.

Hij kan zonder moeite worden toegepast op diegenen die na voorbedoelde periode in het gehucht Neuville blijven wonen of het verlaten hebben om zich in een andere gemeente te vestigen.

Maar er zijn andere gevallen die de aandacht verdienen : een inwoner kan zijn woonplaats in het niet-afgestane deel hebben gehad gedurende bedoelde periode en zich naderhand in het gehucht Neuville hebben gevestigd; zulke toestand kan zich in omgekeerde zin voordoen. Ofwel kan iemand, gedurende een deel van dezelfde periode, in het gehucht Neuville hebben gewoond en gedurende een ander in het niet-afgestane deel; de enen en de anderen kunnen bovendien het hedendaags grondgebied van La Gleize hebben verlaten om op een andere plaats te gaan wonen.

Voor al die bedoelde gevallen wordt bij lid 2 van het amendement een eenvoudige forfaitaire regel voorzien : al diegenen die achtereenvolgens in de twee delen van het grondgebied van La Gleize hebben gewoond zullen hun rechten uitoefenen en hun aanspraken doen gelden in deze van de twee gemeenten waarvan de plaats van hun laatste verblijf op het ogenblik van het van kracht worden van deze wet afhangt.

Uit de samenvoeging van lid 1 en lid 2 blijkt dat de kiezers die reeds ingeschreven zijn op de kiezerslijsten van La Gleize en die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet in het gehucht Neuville wonen, zullen stemmen te Francorchamps.

Die welke ingeschreven zijn op de lijsten van La Gleize, maar op het ogenblik van de inwerkingtreding der wet in een andere gemeente wonen, zullen stemmen te Francorchamps, indien zij bij hun vertrek woonden in het gehucht Neuville, en te La Gleize, indien zij op hetzelfde ogenblik woonden in het niet afgestane gedeelte van die gemeente.

Krachtens lid 3, wordt de splitsing der kiezerslijsten van La Gleize toevertrouwd aan de arrondissementscommissaris, die handelt op voorstel van de schepencolleges van La Gleize en van Francorchamps.

De kwestie der verkiesbaarheid wordt volledig geregeld door organieke bepalingen.

De inwoner van Neuville die gemeenteraadslid te La Gleize zou zijn, zou geen deel meer uitmaken van de raad van die gemeente van de inwerkingtreding van de wet af, dit bij toepassing van artikel 82 der wet op de gemeente-verkiezingen, en hij zou op dezelfde dag verkiesbaar worden te Francorchamps.

Het amendement van de heer Minister van Binnenlandse Zaken werd door de aanwezige leden eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

J. B. JUNION.

De Voorzitter,

M. PHILIPPART.